

Vergaderjaar 2019–2020

35 451

Wijziging van de begrotingsstaten van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (XIII) voor het jaar 2020 (Derde incidentele suppletoire begroting inzake Noodpakket banen en economie en overbruggingsfaciliteit IHC)

D

NADERE MEMORIE VAN ANTWOORD

Ontvangen 26 juni 2020

1

In de beantwoording komen verschillende juridische entiteiten aan de orde (Royal IHC, IHC Merwede Holding BV, een stichting die de continuïteit van deze bv nastreeft). Wil de regering een overzicht geven van de gehele juridische structuur waarvoor is gekozen, inclusief de aandeelhouders, bestuurders en commissarissen van alle entiteiten?

Antwoord

Bijgevoegd bij dit antwoord treft u een schematisch overzicht aan van de gehele juridische structuur waarvoor is gekozen, inclusief de bij de Staat bekende rechtstreeks bij deze structuur aandeelhouders, bestuurders en commissarissen van de betrokken entiteiten.

2

Die juridische structuur is gekozen met het oog op mededingingsaspecten, aldus de regering. Kan de regering deze mededingingsaspecten nader toelichten?

Antwoord

Bij investeringen en verandering van aandeelhouderschap zoals heeft plaatsgevonden bij Royal IHC is een relevant vraagstuk in hoeverre er sprake is van een concentratie met een Europese dimensie in de zin van het Europese concentratietoezicht zoals geregeld bij Verordening (EG) nr. 139/2004 van de Raad van 20 januari 2004 betreffende de controle op concentraties van ondernemingen. Als bepaalde omzetcategorieën worden gehaald en/of bepaalde aandeelhouders zeggenschap verwerven die in de desbetreffende sector een aanzienlijk marktaandeel hebben, moet een voorafgaande melding aan en goedkeuring door de Europese Commissie van de voorgenomen transactie plaatsvinden. Dat kost tijd en levert onzekerheid op over de realisatie van de transactie. Deze tijd en onzekerheid was gelet op de acute penibele situatie bij Royal IHC ongewenst. Derhalve is gekozen voor een vormgeving die een dergelijke melding en beoordeling niet noodzakelijk maakte. Informeel is door het consortium bij de relevante diensten van de Europese Commissie getoetst

of de transactie zoals vormgegeven inderdaad geen melding en goedkeuring vergde. Dit werd door de relevante diensten van de Europese Commissie bevestigd.

3

Is het zo dat de overheid steun verleent aan bedrijven die erop uit zijn mededingingsregels te ontwijken?

Antwoord

De gekozen structuur was er op gericht om de transactie zo snel mogelijk te kunnen implementeren zonder voorafgaande melding en toetsing door de Europese Commissie in het kader van het Europese concentratietoezicht. Deze inzet was er juist op gericht om Royal IHC zo snel mogelijk weer in rustig vaarwater te krijgen gelet op de acute financiële problemen bij Royal IHC en de noodzaak dit bedrijf toekomstperspectief te geven. De regering ziet deze aanpak dan ook geenszins als een ontwijking van de mededingingsregels. Zoals bij het vorige antwoord ook is aangegeven is door het consortium ook keurig getoetst of de transactie inderdaad niet onderworpen was aan een melding en goedkeuringsverplichting ingevolge het Europese concentratietoezicht.

4

De Staat wordt geen aandeelhouder in de bv aan wie de lening wordt verstrekt. Als argument wordt gegeven dat de overbruggingsfaciliteit slechts tijdelijk is. Waarom wordt de heer Menno Snel dan wel door de Staat voorgedragen en door de onderneming benoemd als commissaris van de holding namens de Staat. Zulk een benoeming is toch voor minstens één termijn van vier jaar?

Antwoord

De bevoegdheid van de Staat om een commissaris voor te dragen in de holding en de uitoefening daarvan door de voordracht van de heer Menno Snel is er mede op gericht om gedurende de periode dat Staat in de context van transactie nog financiële betrokkenheid heeft bij Royal IHC, deze financiële belangen veilig te stellen. Deze financiële betrokkenheid is gekoppeld aan de overbruggingsfaciliteit, de vergoeding die voor deze overbruggingsfaciliteit wordt betaald en de garanties die Atradius DSB verstrekt. Zodra deze financiële betrokkenheid van de Staat is beëindigd, vervalt het recht van voordracht. Het is correct dat de gebruikelijke benoemingstermijn van een commissaris 4 jaar is, maar het recht van voordracht is niet gebonden aan een termijn.

5

Het beoogde doel van de voordracht door de Staat is zeker stellen dat er (binnen de Raad van Commissarissen van de holding) leden worden benoemd die door hun kennis, ervaring, normen en waarden invulling kunnen geven aan hun rol op een wijze die herkenbaar is door de Staat. Deze formulering roept bij deze leden vele vragen op, zoals: gaat het om één lid of meer leden? Hoe herkent de Staat de invulling van de rol van commissaris? Graag ontvangen de leden van de fractie van Forum voor Democratie een uitgebreide toelichting. Welke kennis en ervaring is daarvoor precies nodig? Welke normen en waarden zijn van toepassing en hoe is getoetst of de voorgedragen commissaris namens de staat deze normen en waarden heeft/deelt/dan wel uitdraagt?

Antwoord

De Staat heeft het recht een voordracht te doen voor één commissaris in de Raad van Commissarissen. Deze bestuurder dient te beschikken over ruime bestuurlijke ervaring en gelet op de complexe financiële herstructurering over een brede financiële achtergrond. Gelet op de betrokkenheid

van de Staat bij de herfinanciering is het van belang dat in de Raad van Commissarissen ook grondige kennis aanwezig is van de instrumenten die de Staat heeft ingezet bij de herfinanciering van IHC en affiniteit heeft met de overwegingen die daarbij door de Staat gemaakt zijn. De kandidaat die is voorgedragen door de Staat past geheel in dit profiel.

6

Blijft de heer Snel commissaris namens de Staat indien gaande zijn de zittingsperiode zou blijken dat hij de normen en waarden niet (meer) deelt? Heeft de regering de mogelijkheid de commissaris namens de Staat te ontslaan en te vervangen? Wat was de aanleiding om te streven naar een commissaris namens de Staat met de eigenschappen zoals hierboven omschreven?

Antwoord

Overeenkomstig het Nederlandse vennootschapsrecht dient een commissaris toezicht te houden op het beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken in de vennootschap en de met haar verbonden onderneming. Hij staat het bestuur met raad ter zijde. Bij de vervulling van hun taak richten de commissarissen zich naar het belang van de vennootschap en de met haar verbonden onderneming. Een commissaris is onafhankelijk. Een commissaris kan alleen vervangen worden indien de Algemene Vergadering van Aandeelhouders met een daartoe strekkend verzoek instemt. De Staat kan gedurende de periode dat de heer Snel als commissaris in functie is, niet eenzijdig hem ontslaan of vervangen.

7

Achttende de regering de zittende Raad van Commissarissen ook in staat invulling te geven aan hun rol op een wijze die herkenbaar is voor de Staat, dan wel voor de regering? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

In het kader van een transactie zoals thans met Royal IHC plaatsvindt is het volstrekt normaal dat wijzigingen plaatsvinden in de Raad van Bestuur en Raad van Commissarissen van de betrokken onderneming. In die zin zijn de veranderingen die hebben plaatsgevonden bij Royal IHC passend bij normaal marktgedrag dat samenhangt met veranderingen van in de zeggenschap en financiering van de onderneming. De Staat laat zich niet uit over de vraag of de zittende Raad van Commissarissen ook in staat invulling te geven aan hun rol op een wijze die herkenbaar is voor de Staat, dan wel voor de regering. De vraag suggereert namelijk dat de Staat een waardeoordeel heeft over het functioneren van de zittende Raad van Commissarissen. Dat is niet aan de Staat noch aan de regering. Zoals eerder aangegeven is de bevoegdheid tot voordracht van een commissaris ingegeven om de (financiële) belangen van de Staat mede langs deze weg veilig te stellen.

8

Wie is op voordracht van de Staat benoemd als bestuurder van de stichting Continuïteit IHC? Aan welke criteria moet deze persoon voldoen?

Antwoord

De heer Bert Bruning, directeur Atradius Dutch State Business, is op voordracht van de Staat benoemd als bestuurder van de stichting Continuïteit IHC. Het doel van de stichting en daarmee ook van het bestuur is het borgen van de continuïteit van IHC. De benoemde bestuurder is iemand die daar op een voor de Staat herkenbare wijze aan kan bijdragen.

9

Kan de financiering ook doorgang vinden en effectief zijn, zonder dat er personen namens de Staat worden benoemd als commissaris of bestuurder van een stichting? Bij de beantwoording vragen deze leden de regering specifiek aandacht te geven aan de korte termijn van de financiering.

Antwoord

Het is correct dat de financiering ook doorgang kan vinden zonder dat er personen namens de Staat worden voorgedragen om te worden benoemd als commissaris of als bestuurder van de Stichting. Tegelijkertijd is de financiële betrokkenheid van de Staat niet alleen gekoppeld aan de overbruggingslening zelf, maar ook aan de daaraan verbonden fee en de garanties die Atradius DSB heeft afgegeven en langer doorlopen dan de verwachte looptijd van de overbruggingslening zelf.

10

Betekent de voordracht van de heer Snel dat het beleid van de overheid met betrekking tot het benoemen van commissarissen bij ondernemingen die individuele steun ontvangen gewijzigd is? Zo ja, waarom? Was niet juist besloten dat de overheid geen commissarissen meer zou voordragen bij ondernemingen die steun ontvangen?

Antwoord

Er is geen wijziging van het beleid van de overheid dat – behoudens bij staatsdeelnemingen – de er geen bestuurders of commissarissen worden benoemd door de overheid bij ondernemingen. In het geval van Royal IHC is er een recht op voordracht, maar de benoeming geschiedt door de aandeelhoudersvergadering.

11

Indien de commissarissen namens de Staat worden benoemd wordt hen dan ook gevraagd speciale aandacht te geven aan het beloningsbeleid van het bestuur van de gesteunde onderneming (zoals destijds bijvoorbeeld bij ING)? Rapporteert de commissaris namens de Staat aan de Minister van Economische Zaken en Klimaat? Ontvangt een commissaris namens de Staat een financiële vergoeding voor zijn inzet? Zo ja, van wie? Van de onderneming, van de Staat of van beide? Heeft de commissaris namens de Staat een aansprakelijkheidsverzekering? Zo ja, wie betaalt de premie? Dekkt deze verzekering ook persoonlijke aansprakelijkheid bij mededingingszaken? Wordt het handelen van de commissaris namens de Staat regulier geëvalueerd? Zo ja, hoe vaak en door wie?

Antwoord

Overeenkomstig het Nederlandse vennootschapsrecht dient een commissaris toezicht te houden op het beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken in de vennootschap en de met haar verbonden onderneming. Hij staat het bestuur met raad ter zijde. Bij de vervulling van hun taak richten de commissarissen zich naar het belang van de vennootschap en de met haar verbonden onderneming. Een commissaris is onafhankelijk. Er is dus geen rapportageplicht of verplichting tot verantwoording naar de Staat. De bij Royal IHC voorgedragen commissaris is geen overheidscommissaris die de Staat vertegenwoordigt. De door de Staat voorgedragen commissaris ontvangt net als de andere commissarissen van Royal IHC de vergoedingen voor zijn inzet van de vennootschap. Ook de aansprakelijkheidsverzekering komt niet voor rekening van de Staat.